

Основни права - Словакия

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [sk](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Национални съдилища

Национални институции за правата на човека

Омбудсман

Специализирани органи по правата на човека

Други

Национални съдилища

[Списък на съдилищата](#)

Правната уредба на защитата на правата на човека и основните свободи в Словакия се съдържа в Конституцията на Словашката република (Закон № 460/1992 Сб., с измененията към него). Конституцията на Словашката република е основният закон на страната и се ползва с предимство пред всеки друг законодателен акт. В глава втора от Конституцията на Словашката република (членове 11—54) се предвижда **обща защита на основните права и свободи**, като под това се имат предвид основните права и свободи на човека (наричани още граждански права в международното право), политическите права, правата на националните малцинства и етнически групи, икономическите, социалните и културните права, правото на опазване на околната среда и културното наследство и правото на съдебна защита и други форми на защита. Основните права и свободи са гарантирани за всички в Словакия, независимо от пол, раса, цвят на кожата, език, убеждения и религия, политически или други възгледи, народност или социален произход, народностна или етническа принадлежност, имуществено състояние, семейно или друго положение. Не се допускат никакви увреждания, привилегии или ограничения на правата на тези основания. Не се допуска нарушаването на тези права, защото някой е решил да упражни основните си права и свободи (член 12, алинеи 2 и 4 от Конституцията на Словашката република). Освен правата, за които е изрично посочено, че принадлежат само на граждани на Словашката република, чужденците в Словакия разполагат със същите основни човешки права и свободи, които са гарантирани от Конституцията на Словашката република, включително правото на убежище (член 52, алинея 2 и член 53 от Конституцията на Словашката република). Условията за ограничаване на основните права и свободи и степента на това ограничаване, както и кръгът от задължения по време на война, военни действия, при извънредно положение или в случай на спешност са уредени в конституционния Закон за националната сигурност по време на война, военни действия, при извънредно положение или в случай на спешност (Закон № 227/2002 Сб.).

Съгласно член 46 от Конституцията на Словашката република всяко **лице може да претендира за правата си в съответствие с предвидения от закона ред** пред независим и безпристрастен **съд**, а в случаите, предвидени от закона — пред друг орган на Словашката република. По-конкретно, съществуват редица човешки права, т.е. човешки права и основни свободи, които могат да бъдат ограничени със закон, както и човешки права и основни свободи, които не могат да бъдат ограничени със закон. Тези права и свободи могат да включват граждански, политически, икономически, социални, културни и други права, гарантирани от Конституцията на Словашката република, други конституционни закони, закони и други нормативни актове, както и от международни договори в областта на правата на човека и основните свободи (международно право на правата на човека), по които Словакия е правно обвързана. Правомощието да упражняват контрол върху решенията във връзка с основните права и свободи не може да бъде изключено от компетентността на съдилищата.

Всеки, който твърди, че **правата му са били нарушени от решение на публичен орган**, може да сезира съда с искане да извърши контрол за законосъобразност на решението, освен ако законът не предвижда друго. Във връзка с това

Конституцията на Словашката република и други съответни закони гарантират **правото на обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразно решение на съд, на всеки друг държавен или публичен орган или причинени поради лошо администриране**. Тази отговорност е подробно уредена в Закон № 514/2003 Сб. за отговорността за вреди при упражняване на публичната власт и за изменение на някои други закони. В този закон са уредени отговорността на държавата за вреди, причинени от публични органи при упражняване на публичната власт, отговорността на общините и по-големите териториални единици за вреди, причинени от органи на местната власт при изпълнение на техните правомощия, предварителното разглеждане на исквете за обезщетение за вреди и правото на регресен иск.

В съответствие с член 46 от Конституцията на Словашката република, цитиран по-горе, раздел 3 от Гражданския процесуален кодекс **гарантира правото да се търси по съдебен ред защита на правата, които са били застрашени или нарушени**. Гражданският процесуален кодекс урежда реда, който трябва да следват съдът и страните в гражданското производство, с цел да се осигури **справедлива защита на правата и законните интереси** на страните, както и спазване на закона, почтено изпълнение на задълженията и зачитане на правата на другите лица. В рамките на гражданското производство съдилищата разглеждат и се произнасят по спорове и други правни въпроси, нареждат принудителното изпълнение на решенията, които не са били доброволно изпълнени, и следят за това **правата и законово защитените интереси** на физическите и юридическите лица **да не се нарушават**, нито да се злоупотребява с тях в ущърб на посочените лица.

В съответствие с член 7, алинеи 1 и 2 от ГПК в рамките на гражданското производство съдилищата разглеждат и се произнасят по **спорове и други правни въпроси, произтичащи от граждански, трудови, семейни, търговски и икономически правоотношения**, освен ако законът не предвижда, че те се разглеждат и решават от други органи. В рамките на гражданското производство съдилищата също така осъществяват контрол за законосъобразност на решенията, взети от публичните органи, и за законосъобразност на решенията, мерките и другите действия на публичните органи и се произнасят по законосъобразността на общозадължителните нормативни актове, приети от органите на местната власт по въпроси, свързани с местното самоуправление, а при актовете за изпълнение на разпореденията на държавната власт се произнасят и относно законосъобразността им с актовете на правителството и общозадължителните нормативни актове на отделните министерства и другите централни органи на държавната администрация, освен ако законът не предвижда, че те се разглеждат и относно тях се произнасят други органи. В рамките на гражданското производство съдилищата разглеждат и решават други въпроси само в предвидените от закона случаи.

Обикновени съдилища в Словашката република

В Словашката република правораздаването се осъществява от независими и безпристрастни съдилища. На всички равнища правораздаването се осъществява без вмешателство от други държавни органи.

Съдилищата разглеждат делата по принципа на двуинстанционното съдебно производство, съгласно който е възможно да се обжалват решения на съдилища, постановени на първа инстанция (от районен съд). Въззивното обжалване, което представлява отделно правно средство за защита, се осъществява пред горестоящите съдилища (окръжни съдилища).

Системата на обикновените съдилища се състои от Върховния съд на Словашката република, Специализирания наказателен съд, 8 окръжни и 45 районни съдилища, които се произнасят по всички въпроси, които не са от изключителната компетентност на Конституционния съд на Словашката република, т.е. те се произнасят с решения по граждански и наказателни дела и извършват контрол за законосъобразност на решенията и действията на публичните органи (административно правосъдие) в предвидените от закона случаи. Понастоящем по закон Словашката република не разполага с военни съдилища.

Административно правосъдие

Контролът за законосъобразност на решенията и действията на публичните органи се урежда от разпоредбите на раздел пети от Гражданския процесуален кодекс (Закон № 99/1963 Сб., с измененията към него).

В рамките на административните производства съдилищата извършват контрол за законосъобразност на решенията и действията на публичните органи въз основа на жалби и средства за правна защита. В рамките на административните производства съдилищата извършват контрол за законосъобразност на решенията и действията на публичните органи, органите на местно самоуправление и органите за професионално самоуправление и други юридически и физически лица, при условие че по закон те са оправомощени да се произнасят във връзка с правата и задълженията на физическите и юридическите лица в сферата на публичната администрация („решения и действия на административни органи“). „Решения на административни органи“ означава решенията, издавани от тях в административното производство, и другите решения, с които се установяват, изменят или отменят права и задължения на физически или юридически лица

или с които правата, законово защитените интереси и задълженията на физически или юридически лица могат да бъдат пряко засегнати. „Действия на административни органи“ включват и тяхно бездействие. Административните съдилища се произнасят по предложенията за оправомощаване на публичните органи да предприемат действия в областта на правата и задълженията на физически и юридически лица в сферата на публичната администрация и по мерки за привеждане в изпълнение на собствените си решения чрез производството, уредено в членове 250b и 250c. Административните съдилища осигуряват защита от незаконна намеса на публични органи и се произнасят относно изпълнителната сила на решения на чуждестранни административни органи. По избирателни въпроси и въпроси, свързани с регистрацията на политически партии и политически движения, съдилищата действат и се произнасят с решения съгласно разпоредбите на този раздел и доколкото това е предвидено в специални нормативни разпоредби. Съдилищата действат и се произнасят с решения в съответствие със същия този раздел и когато това е предвидено в специални нормативни разпоредби или ако контролът на решенията на публичните органи произтича от международните договори, по които Словашката република е обвързана.

По-конкретно може да става въпрос за:

- производство или решение във връзка с обжалване на решения на административни органи или практики на такива органи,
- производство или решение във връзка със средствата за правна защита срещу незаконни решения на административните органи,
- производство във връзка с бездействие на публични органи,
- производство за защита срещу незаконна намеса от страна на публични органи,
- специални видове производства (напр. производство по избирателни въпроси).

Тези производства са подробно уредени от разпоредбите на членове 244—250zg от ГПК.

Съдилищата няма правомощия да изменят общозадължителните нормативни актове на изпълнителната власт (вторичното законодателство). В съответствие с член 144, алинея 2 от Конституцията на Словашката република, ако съдът смята, че общозадължителен нормативен акт, част от такъв акт или отделни негови разпоредби, които имат отношение към делото, **противоречат на Конституцията, на конституционен закон, на международен договор, който се ползва с предимство** (съгласно член 7, алинея 5 от Конституцията), **или на закон, той спира производството и отнася случая до Конституционния съд на Словашката република** (съгласно член 125, алинея 1). Правното становище на Конституционния съд, както е изложено в решението му, е задължително за съда. Отнасянето на случая до Конституционния съд на Словашката република обаче не освобождава съда от задължението му да се произнесе с решение по делото по начина, предвиден от закона.

Конституционен съд на Словашката република

Hlavná 110

042 65 Košice 1

SLOVAKIA

Тел.: +421 55 7207211

Факс: +421 55 6227639 (председател)

Електронен адрес: info@concourt.sk

Уебсайт: <http://www.concourt.sk/>

Конституционният съд на Словашката република (наричан по-долу „Конституционен съд“) е създаден по силата на Конституцията на Словашката република, № 460/1992, като независими съдебен орган, който осъществява контрол за конституционносъобразност. Неговите правомощия и компетентност са уредени в членове 124—140 от Конституцията на Словашката република, с измененията. Организацията на дейността на Конституционния съд, производството пред съда и статутът на съдиите са уредени в Закон № 38/1993, с измененията.

Съгласно член 79 от Закон № 38/1993 Конституционният съд одобри на пленарно заседание Процедурния правилник на Конституционния съд, № 114/1993, с измененията, с които подробно се уреждат вътрешният ред на Конституционния съд при подготовката на производствата и вземането на решения, въпросите, свързани със статута на пленарните заседания, съдебните състави, съдиите-докладчици, съдебните съветници и другите лица, които участват в дейността на Конституционния съд, както и дисциплинарните производства срещу съдиите.

Конституционният съд образува производство, ако е подадена молба от:

а) най-малко една пета от членовете на Националния съвет на Словашката република,

- б) президента на Словашката република,
- в) правителството на Словашката република,
- г) съд във връзка с необходимостта за вземане на решение,
- д) главния прокурор на Словашката република,
- е) обществения правозащитник (омбудсмана) по въпроси, свързани със съответствието на законодателството по член 125, алинея 1, ако продължаването на неговото прилагане може да застраши основни права или свободи, или права на човека и основни свободи, произтичащи от международен договор, ратифициран от Словашката република и обнародван по предвидения от закона ред,
- ж) всяко лице, за чиито права се взема решение, както е предвидено в членове 127 и 127а от Конституцията.

Производството се образува в деня на получаване на молбата от Конституционния съд.

Член 127а от Конституцията на Словашката република урежда института на „конституционната жалба“, която може да бъде подадена от физическо или юридическо лице („жалбоподател“), което твърди, че неговите основни права или свободи са били нарушени от окончателно решение, мярка или друго действие, освен в случаите, когато друг съд се произнася относно защитата на тези основни права и свободи.

В допълнение към основните елементи, в жалбата трябва да се посочи:

- а) кои основни права или свободи са били нарушени според жалбоподателя,
- б) окончателното решение, мярка или друго действие, чрез които са били нарушени основните права или свободи,
- в) страната, срещу която се подава жалбата.

Към жалбата се прилага копие от окончателното решение, мярката или документ, доказващ друго действие. Ако жалбоподателят претендира за съответно финансово обезщетение, той трябва да посочи исканата сума и основанията за иска. Страни в производството са жалбоподателят и страната, срещу която е подадена жалбата. Подаването на жалба няма отлагателно действие.

По предложение на жалбоподателя Конституционният съд може да постанови временна мярка и да отложи влизането в сила на оспорваното окончателно решение, мярка или друго действие, ако това не накърнява важен обществен интерес и ако влизането в сила на оспорваното решение, мярка или друго действие няма да доведе до по-големи вреди за жалбоподателя от вредите, които биха възникнали за други лица в случай на отлагане на влизането в сила. По-специално той разпорежда на органа, който според жалбоподателя е нарушил неговите основни права или свободи, временно да не изпълнява окончателното решение, мярка или друго действие и разпорежда на трети страни временно да не упражняват правата, които са им предоставени във връзка с окончателното решение, мярка или друго действие. Временната мярка преставя да действа най-късно с влизането в сила на решението по основното дело, освен ако Конституционният съд реши да я прекрати по-рано. Временната мярка може да бъде прекратена и по усмотрение на Конституционния съд, ако основанията за нейното налагане вече не са налице.

Жалбата се счита за недопустима, ако жалбоподателят не е изчерпил всички законови възможности или други правни средства, които законът му предоставя за защита на неговите основни права или свободи и които жалбоподателят има право да ползва по силата на специално законодателство. Конституционният съд няма да откаже да приеме жалба, дори и това условие да не е изпълнено, ако жалбоподателят докаже наличието на основателни причини за неспазването му. Жалбата може да бъде подадена в срок от два месеца от влизането в сила на решението или от датата на уведомяване за мярката или друго за действие. В случай на мярка или друго действие този срок започва да тече от деня, в който жалбоподателят е можел да научи за мярката или другото действие.

Ако жалбоподателят оттегли своята жалба, Конституционният съд прекратява съответното производство, освен в случаите, когато реши, че оттеглянето е недопустимо и особено в случаите, когато жалбата е свързана с окончателно решение, мярка или друго действие, при което е налице изключително тежко нарушение на основни права или свободи на жалбоподателя.

Конституционният съд води производството въз основа на фактите, установени в хода на предходните производства, освен ако не реши друго.

Ако Конституционният съд приеме жалбата, в своите констатации той посочва основното право или свобода и разпоредбите на Конституцията, на конституционен закон или на международен договор, които са били нарушени, както и

окончателното решение, мярка или друго действие, което е нарушило основното право или свобода. Ако основното право или свобода са нарушени посредством решение или мярка, Конституционният съд отменя това решение или мярка. Конституционният съд отменя също така всяко друго действие, с което се нарушава основно право или свобода, ако характерът му го позволява.

Ако Конституционният съд приеме жалбата, той може:

- а) да разпреди на страната, която чрез своето бездействие е нарушила основно право или свобода, да предприеме съответни действия съгласно специалното законодателство,
- б) да върне случая за ново разглеждане,
- в) да забрани продължаване на нарушението на основното право или свобода, или
- г) да разпреди на страната, нарушила основното право или свобода, да възстанови предишното положение преди нарушаването на основното право или свобода.

Конституционният съд може да присъди справедливо финансово обезщетение на страната, чието основно право или свобода е била нарушена. Ако Конституционният съд реши да присъди справедливо финансово обезщетение, органът, нарушил основното право или свобода, е длъжен да заплати това финансово обезщетение на жалбоподателя в срок от два месеца от датата на влизане в сила на решението на Конституционния съд. Ако Конституционният съд отмени окончателно решение, мярка или друго действие и върне делото за ново разглеждане, страната, която е издала решението, постановила е мярката или е извършила действието, трябва да отново да разгледа делото и да вземе решение. По това ново производство или в хода на този процес страната е обвързана с правното становище на Конституционния съд. Страната, която е издала решението, постановила е мярката или е извършила действието, е обвързана от решението, което влиза в сила в момента на произнасянето.

Национални институции за правата на човека

Словашки национален център за правата на човека

Kúčerského 5
811 05 Bratislava
SLOVAKIA
Тел.: + 421 2 20850111
+ 421 2 20850114
Факс: + 421 2 20850135
Електронен адрес: info@snslp.sk
Уебсайт: <http://www.snslp.sk/>

Словашкият национален център за правата на човека, учреден със Закон № 308/1993 на Националния съвет на Словашката република за учредяването на Словашки национален център за правата на човека, с измененията, функционира в Словакия от 1 януари 1994 г. Законопроектът беше внесен от правителството на Словашката република въз основа на Резолюция № 430 на словашкото правителство от 15 юни 1993 г., с която правителството даде съгласието си за изпълнение на „проект за учредяване на Словашки национален център за правата на човека“ със седалище в Братислава в резултат на инициатива на Организацията на обединените нации. Правомощията на центъра бяха разширени с приемането на Закон № 136/2003 за изменение и допълнение на Закон № 308/1993 на Националния съвет на Словашката република за учредяване на Словашки национален център за правата на човека и Закон № 365/2004 за равно третиране в определени области, за защита срещу дискриминация и за изменение и допълнение на определени закони (Закон за борба с дискриминацията). Той е независимо юридическо лице в областта на защитата на правата на човека и основните свободи, включително правата на детето.

В качеството си на независимо юридическо лице центърът изпълнява незаменима роля в областта на правата на човека и основните свободи, включително правата на детето и спазването на принципа на равно третиране. Центърът е единствената словашка институция по въпросите на равенство на правата (официалният „национален орган по въпросите на равенството“), т.е. която извършва оценка на спазването на принципа за равно третиране в съответствие със Закона за борба с дискриминацията.

Компетентност

Правният статут и компетентността на центъра са уредени със Закон № 308/1993 на Националния съвет на Словашката република за учредяването на Словашкия национален център за правата на човека (наричан по-долу „центърът“), с измененията. По-специално съгласно член 1, алинея 2 от закона центърът:

- наблюдава и оценява спазването на правата на човека и съблюдаването на принципа за равно третиране съгласно специалното законодателство,
- събира и при поискване предоставя информация във връзка с прояви на расизъм, ксенофобия и антисемитизъм в Словашката република,
- провежда разследвания и проучвания относно предоставянето на информация в областта на правата на човека и събира и разпространява информация в тази област,
- организира обучителни дейности и участва в информационни кампании за повишаване на търпимостта в обществото,
- осигурява правна помощ на жертвите на дискриминация и прояви на нетърпимост,
- по искане на физически или юридически лица или по собствена инициатива издава експертни становища по въпроси, свързани със съблюдаването на принципа за равно третиране съгласно специалното законодателство,
- провежда независими проучвания относно дискриминацията,
- изготвя и публикува доклади и препоръки по въпросите на дискриминацията,
- предлага библиотечни услуги,
- предлага услуги в областта на правата на човека.

Центърът предоставя правни консултации по въпроси, свързани с дискриминацията, прояви на нетърпимост и нарушаването на принципа за равно третиране, на всички лица, пребиваващи в Словашката република. Освен това той разполага със законови правомощия при поискване да представлява страни в производства, свързани с нарушаването на принципа за равно третиране. Всяка година центърът публикува доклад за спазването на правата на човека в Словашката република.

Правомощия

- предоставяне на правна помощ на жертвите на дискриминация и нетърпимост,
- процесуално представителство в производства, свързани с нарушаването на принципа за равно третиране,
- право да изисква от съдилищата, прокуратурата или други държавни органи, органи на местно самоуправление, професионални сдружения и други институции да предоставят на центъра информация за спазването на правата на човека в определен срок.

Предоставяна помощ

Всяко физическо или юридическо лице, което счита, че е дискриминирано чрез действие или бездействие от страна на някоя от горепосочените институции, може да се обърне към центъра. При подаване на жалбата жалбоподателят следва да посочи цялата необходима информация и да представи всички съотноситими документи.

Сътрудничество

Центърът може също да изиска информация за спазването на правата на човека от неправителствени организации, които извършват дейност в сферата на правата на човека и основните свободи, включително правата на детето, и може да се споразумее с тях относно метода и обхвата за предоставянето на такава информация.

Процедура за подаване на жалба

Граждани могат да подават жалби:

- **писмено** (чрез формуляр и с изпращане на документи по пощата, факса или електронната поща),
- **лично**.

Омбудсман

Омбудсман

Nevädzova 5
821 01 Bratislava
SLOVAKIA

Тел.: +421 2 48287401

+421 2 43634906

Факс: +421 2 48287203

Електронен адрес: sekretariat@vop.gov.sk

Уебсайт: <http://www.vop.gov.sk/>

По силата на член 151а, алинея 1 от Конституцията на Словашката република „**общественият правозащитник е независим орган на Словашката република**, който в законоустановените рамки **защитава основните права и свободи** на физическите и юридическите лица в производствата пред административни и други публични органи, ако техните действия, решения или бездействие противоречат на закона. В предвидените от закона случаи ролята на обществения правозащитник може да се изразява в търсене на отговорност на лица, работещи в административни органи, ако те са нарушили основни права или свободи на физически или юридически лица. Всички публични органи трябва да оказват необходимото съдействие на обществения правозащитник.“

Към обществения правозащитник **може да се обърне всяко лице**, което счита, че е налице нарушение на основни права и свободи в резултат на действие, решение или бездействие на публичен орган по начин, противоречащ на закона или на принципите на демократичната и правовата държава. Основните права и свободи, в чиято защита участва общественият правозащитник, са посочени в дял 2 от Конституцията на Словашката република (т.е. основни права и свободи на човека в членове 14—25, политически права в членове 26—32, права на националните малцинства и етнически групи в членове 33—34, икономически, социални и културни права в членове 35—43, правото на защита на околната среда и културното наследство в членове 44—45, правото на съдебна и друга правна защита в членове 46—50 и правото на убежище за чуждестранни граждани, преследвани заради упражняване на политически права и свободи), както и в международните договори за правата на човека и основните свободи.

Общественият правозащитник **предприема действия въз основа на подадена жалба** от физическо или юридическо лице или по собствена инициатива. Общественият правозащитник не може да се намесва в процеса на вземане на решения на съдилищата, не участва в съдебните производства, не може да подава молба за започване на съдебно производство, не получава копие от съдебните решения и няма право да упражнява средствата за правна защита. Общественият правозащитник няма правомощия да решава спорове между физически лица.

Всяко лице има право да се обърне към обществения правозащитник:

- писмено (по пощата, факса, електронната поща или чрез електронния формуляр) до Службата на обществения правозащитник
- лично (чрез протоколиране на устна жалба):
- в седалището на обществения правозащитник — всеки работен ден от 8 до 16 ч., без да е необходимо записването на час за среща,
- в регионалните представителства в цяла Словакия — в работни дни. За регионалните представителства е необходимо предварително записване на час за среща, като се използва един от номерата за връзка.

Жалбоподателят трябва ясно да посочи съответния проблем, публичния орган, срещу когото се подава жалбата, както и предмета на жалбата.

С оглед по-бързото разглеждане на жалбата е препоръчително към нея да се приложат копия на всички документи, с които разполага подателят в подкрепа на твърденията си. Ако жалбата не се отнася до лицето, което я подава, трябва да се представи писмено съгласие на засегнатата страна за подаване на жалбата или писмено пълномощно за тази цел.

Ако лицето, подаващо жалбата, не посочи своето собствено и фамилно име и адрес (в случай на юридическо лице — наименование и адрес на управление) в жалбата, подадена до обществения правозащитник, жалбата се квалифицира като анонимна и общественият правозащитник няма задължение да я разгледа. Подателят на жалбата може да поиска от обществения правозащитник самоличността му да не бъде разкривана. В такива случаи общественият правозащитник ще си служи единствено с копие от жалбата, в което не са посочени никакви лични данни. Ако подателят на жалбата е поискал самоличността му да не бъде разкривана, но естеството на жалбата е такова, че тя не може да бъде разгледана, освен ако се включат поне част от личните данни, лицето трябва да бъде информирано за това незабавно.

Въпросното лице трябва също така да бъде предупредено, че разглеждането на жалбата ще продължи само ако в определен срок то предостави писменото си съгласие за включване на необходимата лична информация.

Общественият правозащитник разглежда жалбата.

Ако общественият правозащитник установи, че от гледна точка на нейното съдържание жалбата представлява средство за правна защита съгласно законодателството относно производствата по административни или съдебни дела, жалба или средство за правна защита пред административен съд или конституционна жалба, той незабавно ще уведоми за това подателя на жалбата и ще даде указания за това какво следва да се предприеме.

Ако общественият правозащитник научи за обстоятелства, сочещи, че дадено лице е задържано незаконно в място за задържане, лишаване от свобода, дисциплинарно наказание за войници, превантивно въздействие, превантивно обучение, изправително въздействие, изправително обучение или в арестантска килия в полицейско управление, той незабавно уведомява за това прокуратурата под формата на жалба, с която призовава да се предприемат действия съгласно специалното законодателство, и уведомява администрацията на съответното място, както и въпросното лице.

Ако жалбата е свързана с разследване на окончателно решение на публичен орган или ако общественият правозащитник стигне до заключението, че решението на публичен орган противоречи на закона или на друга общозадължителна правна разпоредба, той може да отнесе въпроса до съответната прокуратура с цел предприемане на необходимите действия или да предприеме друга мярка, като надлежно уведоми подателя на жалбата. Той може да направи същото и в случай на жалба, съдържаща предложения за мерки, които попадат в сферата на правомощията на прокуратурата. Прокуратурата трябва да уведоми обществения правозащитник в законоустановения срок за мярката, която е предприела с цел отстраняване на правонарушението.

Общественият правозащитник ще отхвърли жалбата, ако:

- а) предметът на жалбата не попада в сферата на неговите правомощия,
- б) предметът на жалбата е обект на съдебно разглеждане и производството не може да бъде отложено или ако съдът вече е взел решение по случая,
- в) предметът на жалбата вече се разглежда или е бил разгледан от прокуратурата,
- г) по отношение на предмета на жалбата са предприети действия или се взема решение от страна на компетентен публичен орган, които не са от компетентността на обществения правозащитник; или по отношение на предмета на жалбата вече е взето решение от публичен орган, което не е от компетентността на обществения правозащитник,
- д) жалбоподателят оттегли жалбата или посочи, че не настоява за по-нататъшно разследване, или
- е) данните, изисквани съгласно член 13, алинея 4, не са предоставени или посочени в законоустановения срок.

Общественият правозащитник може да отхвърли жалбата, ако:

- а) жалбата не засяга нейния подател, освен ако подателят не е представил писменото съгласие на засегнатата страна за подаване на жалбата или писмено пълномощно за тази цел,
- б) към датата на подаване на жалбата са изминали повече от три години от мярката или събитието, за което се отнася жалбата,
- в) жалбата е явно неоснователна,
- г) жалбата е анонимна,
- д) жалбата се отнася до въпрос, който общественият правозащитник вече е разгледал, и повторната жалба не съдържа нови факти.

Общественият правозащитник информира жалбоподателя, че жалбата е отхвърлена, както и за причините за това, като това не се отнася за анонимните жалби.

Ако разследването във връзка с жалбата не докаже наличието на нарушение на основни права и свободи, общественият правозащитник уведомява за това писмено жалбоподателя и публичния орган, срещу чиято процедура, решение или бездействие е подадена жалбата.

Ако разследването във връзка с жалбата докаже наличието на нарушение на основни права и свободи, общественият правозащитник съобщава резултатите от разследването, заедно с предложената мярка, на публичния орган, срещу чиято процедура, решение или бездействие е подадена жалбата.

Публичният орган е длъжен в срок от 20 дни от получаване на уведомлението да информира обществения правозащитник за своето становище относно констатациите от разследването и за предприетите мерки.

Ако общественият правозащитник не е съгласен със становището на публичния орган или ако счита, че предприетата мярка е незадоволителна, той уведомява за това по-горестоящия орган на публичния орган, срещу когото е подадена жалбата, или — при липсата на такъв орган — правителството на Словашката република.

По силата на алинея 3 по-горестоящият орган на публичния орган, срещу когото е подадена жалбата, или — при липсата на такъв орган — правителството на Словашката република, трябва да информира обществения правозащитник за предприетите по случая мерки в срок от 20 дни от получаване на уведомлението.

Ако общественият правозащитник счете, че предприетите мерки са незадоволителни, той уведомява за това Националния съвет на Словашката република или оправомощен от него орган.

Общественият правозащитник изпраща писмено уведомление за резултатите от разследването и за предприетите мерки до жалбоподателя и до лицето, чиито основни права и свободи са били нарушени чрез действие, решение или бездействие от страна на публични органи.

Специализирани органи по правата на човека

- **Орган по въпросите на равенството**

Словашки национален център за правата на човека

Kúčerského 5

811 05 Bratislava

SLOVAKIA

Тел.: + 421 2 20850111

+ 421 2 20850114

Факс: + 421 2 20850135

Електронен адрес: info@snslp.sk

Уебсайт: <http://www.snslp.sk/>

- **Орган по защита на данните**

В качеството си на държавен орган Службата за защита на личните данни на Словашката република (наричана по-долу „Службата“) изпълнява роля във връзка със защитата на основните права и свободи на лицата при обработката на техните лични данни. Тя изпълнява своите функции и задължения независимо и в съответствие със закона. Нейните функции са предимно следните:

- постоянно наблюдава състоянието на защитата на личните данни, на регистрирането на информационни системи и на поддържането на записи относно информационните системи,
- изготвя препоръки за операторите относно мерките за гарантиране на защитата на личните данни в информационните системи; за целта Службата издава препоръки към операторите в рамките на своята компетентност,
- издава обвързващо становище, когато съществуват съмнения дали обработваните лични данни отговарят на целта на тази обработка от гледна точка на техния обем и съдържание и на начина, по който се обработват и използват, както и дали са съвместими с посочената цел на обработка или са неактуални или не съответстват на целта,
- издава обвързващо становище, когато съществуват съмнения относно трансграничен поток от лични данни,
- издава обвързващо становище, когато съществуват съмнения относно регистрацията на дадена информационна система,
- разследва уведомления, подадени съгласно член 45, или предприема действия въз основа на подадена жалба или по собствена инициатива съгласно член 44а и разпорежда корективни мерки с оглед отстраняване на несъответствията,
- в случай на съмнение, че предвидените в този закон задължения не се спазват, Службата може да призове оператора или посредника да даде обяснение,
- наблюдава обработката на лични данни в информационните системи,
- налага санкции, когато установи неспазване на предвидените в този закон задължения,
- уведомява правоприлагащите органи при наличие на съмнения за извършено престъпление,
- регистрира информационните системи и гарантира наличието на данни за регистрационния статус,

- участва в разработването на общозадължителни правни разпоредби в областта на защитата на личните данни,
- издава общозадължителни правни разпоредби в рамките на своята компетентност,
- издава становища по законопроекта и проекти на други общозадължителни законодателни актове във връзка с обработката на лични данни,
- най-малко веднъж на две години представя на Словашкия национален съвет доклад за състоянието на защитата на личните данни.

Други

Център за правна помощ

Námestie slobody 12

P.O. BOX 18

810 05 Bratislava 15

Тел: +421 2 49683521

+421 2 49683522

Факс: +421 2 49683520

Електронен адрес: info@legalaid.sk

Уебсайт: <http://www.centrumpravnejpomoci.sk/legal-aid>

Центърът за правна помощ функционира в Словашката република от 1 януари 2006 г. насам. Той е учреден като организация, финансирана от държавния бюджет, със седалище в Братислава съгласно Закон № 327/2005 относно осигуряването на правна помощ на крайно нуждаещи се лица. Центърът има офиси или клонове в почти всички областни градове на Словашката република с изключение на Нитра и Търнава (т.е. в Братислава, Банска Бистрица, Жилина, Кошице и Прешов), както и в други словашки общини (Липтовски Микулаш, Твърдошин, Хумене, Хлоховец, Римавска Собота, Нове Замку и Свидник).

Центърът гарантира предоставянето на правна помощ на лица, които, поради това че са крайно нуждаещи се, не могат да се ползват от правни услуги за надлежното отстояване и защитаване на правата си. Центърът осигурява правна помощ по гражданскоправни, трудовоправни и семейноправни въпроси на всяко лице, което отговаря на законовите изисквания (спорове в рамките на Словакия). При трансгранични спорове той осигурява правна помощ по гражданскоправни, трудовоправни, семейноправни и търговскоправни въпроси съгласно този закон на всички лица, отговарящи на законовите изисквания и с местожителство или обичайно местопребиваване на територията на държава — членка на ЕС.

По отношение на лица, отправили молба за правна помощ в случаи, когато съществува елемент на дискриминация, Центърът за правна помощ (наричан по-долу „Центърът“) дублира функциите си със Словашкия национален център за правата на човека, с който си сътрудничи по въпроси, касаещи такива лица. Юристите от центъра се сблъскват с проблемите на дискриминацията предимно в контекста на дискриминация на етническа основа при наемане на работа.

Всяко физическо лице **има право на правна помощ**, ако е крайно нуждаещо се, ако спорът не е очевидно неоснователен и стойността на иска превишава стойността на минималната работна заплата, с изключение на спорове, при които стойността на иска не може да бъде парично изразена. Лицето трябва да отговори на горепосочените изисквания за правна помощ през целия период на предоставяне на правната помощ. Ако доходите на лицето превишават законоустановения таван за крайно нуждаещо се лице, центърът може да предостави правна помощ, ако това е уместно от гледна точка на конкретния случай, в който се иска правна помощ.

Процедурата за искане на правна помощ (наричана по-долу „процедурата“) започва с подаването на писмена молба, придружена от документите, които доказват посочените в молбата факти. Молбата се подава на стандартен формуляр. Документите, доказващи, че молителят е крайно нуждаещо се лице, трябва да са издадени през последните три месеца. Молбата трябва да съдържа собственото и фамилното име на молителя, неговото постоянно или временно местожителство и неговия единен граждански номер. Когато бъде поканен от центъра, молителят трябва в разумен срок, определен от центъра, да предостави допълнителна информация и документи относно факти от съществено значение за оценката на иска. Срокът за това не може да бъде по-малък от десет дни. Молителят е страна по процедурата. Молбата се подава в съответния офис на центъра съобразно постоянното или временното местожителство на молителя. Молителят трябва да предостави пълна и точна информация в молбата и по време на предварителното заседание. Центърът взема решение относно молбата в срок от 30 дни след подаване на молба, съдържаща изискваните по закон данни. Този срок не може да бъде удължаван. Не се допуска обжалване на решенията. При издаване на решение за предоставяне на правна помощ центърът назначава адвокат, който да представлява отговарящото на критериите лице в съда, ако това е необходимо с оглед защитата на неговите интереси. Решението за отхвърляне на искането за

получаване на правна помощ трябва, освен данните, изисквани по силата на специално законодателство, да съдържа и обяснение, че ако причините за отхвърляне на искането престанат да съществуват, молителят може отново да подаде молба по същия въпрос. Ако предоставянето на правна помощ на съответното лице е отказано с решение на центъра поради факта, че правоимащото лице не е оказало съдействие или ако правоимащото лице неоснователно е възпрепятствало процедурата, центърът може да издаде решение на тези основания, с което да отхвърли последващо искане за предоставяне на правна помощ.

Членове 17—21 от Закон № 327/2005 уреждат **предоставянето на правна помощ по трансгранични спорове, когато компетентният съд е съд в Словашката република**, а членове 22—24с от Закон № 327/2005 уреждат **предоставянето на правна помощ по трансгранични спорове, когато компетентният съд е съд в друга държава членка**.

Център за международна правна защита на деца и младежи

Špitálska 8

P.O. Box 57

814 99 Bratislava

Тел.: + 421 2 20463208

+421 2 20463248

Факс: + 421 2 20463258

Електронен адрес: cipc@cipc.gov.sk

Уебсайт: <http://www.cipc.sk/>

Центърът за международна правна защита на деца и младежи (наричан по-долу „Центърът“) е публичен орган с компетентност на територията на Словашката република. Центърът е учреден от Министерство на труда, социалните въпроси и семейството на Словашката република на 1 февруари 1993 г. като пряко управлявана от него организация на бюджетна издръжка за гарантиране и осигуряване на правна помощ на деца и младежи в случаи с трансграничен характер.

Компетентността на центъра е уредена в Закон № 305/2005 за социална закрила на децата и за социално попечителство, изменящ и допълващ определени нормативни актове. Центърът изпълнява функциите на орган, отговарящ за прилагането на международните споразумения и законодателните актове на Европейския съюз, а именно:

- действа като приемащ и разпределящ орган във връзка с исовете за издръжка в съответствие с международните договори,
- изпълнява ролята на централен орган във връзка с международното отвлчане на деца в съответствие с международните договори и законодателните актове на Европейския съюз,
- изпълнява ролята на централен орган във връзка с осиновяването с международен елемент в съответствие с международния договор,
- издава удостоверения в съответствие с международния договор,
- изпълнява други функции в областта на социалната закрила на деца в случаите с трансграничен характер в съответствие със специалното законодателство,
- предоставя безплатни правни консултации в областта на семейното право в случаи с трансграничен характер, по-специално във връзка с издръжката и грижата за малолетни и непълнолетни лица и в сферата на осиновяването,
- осъществява сътрудничество с получаващите и разпределящите органи на други държави — страни по тези международни договори, с централните органи на други държави — страни по тези международни договори, и с представителни офиси, централни органи на държавната администрация, банки, клонове на чуждестранни банки, органи за местно самоуправление, органи за териториално самоуправление и акредитирани органи.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 18/03/2019